

Geachte collega,

Met genoegen hebben wij de aanmelding van uw leerlingen voor de Voorronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2013 ontvangen. U ontvangt hierbij de Opgavenboekjes, de Bronnenboekjes en de Toelichting voor docenten met het scoreformulier. Daarnaast informeren wij u over de te volgen procedures.

De Voorrondetoets

Wij vragen u de toets af te nemen gedurende twee klokuren (120 minuten) in de week van 11 tot en met 15 maart a.s. Evenals vorige jaren willen we u enige speelruimte bieden bij de planning van de Voorronde op uw school. Uitgaande van de voor een Olympiade onontbeerlijke sportiviteit vragen wij u om de toets af te nemen, de opgaven weer in te nemen en geen ruchtbaarheid te geven aan het flexibele tijdstip van afname van de toets. Op deze wijze denken wij een redelijke waarborg te hebben voor de vergelijkbaarheid van de werken.

Leerlingen dienen tijdens de toets de beschikking te hebben over een exemplaar van De Grote Bosatlas, 53e of 54e editie. Daarnaast mogen ze gebruik maken van een rekenmachine, een liniaal of een geo-driehoek en kladpapier. De toets wordt gemaakt op officieel schoolpapier.

Correctie

Wij vragen u het gemaakte werk te corrigeren volgens het bijgevoegde correctiemodel, met inachtneming van de scoringsvoorschriften. De scores van uw kandidaten dient u vervolgens op het te kopiëren scoreformulier (achterin de toelichting voor docenten) in te vullen. Dit formulier en de werken van de leerlingen met een score van 40 punten of meer van uw school ontvangen wij graag uiterlijk donderdag 28 maart a.s. bij de SLO. Opgaven, die na deze datum binnenkomen, kunnen in verband met een strakke planning helaas niet meer in behandeling genomen worden, dat wil zeggen dat ze niet meer naar de correctiecommissie worden verzonden. U kunt de werken (indien gewenst aangetekend) als volgt adresseren:

SLO Nationale Aardrijkskunde Olympiade
t.a.v. mevrouw M. Bijkerk
Postbus 2041
7500 CA Enschede

De ingestuurde werken worden nogmaals bekeken door de correctiecommissie van de Olympiade, waarna de beste 15 kandidaten worden uitgenodigd voor de Eindronde.

Correspondentie over de Voorronde is niet mogelijk. De uitslag van de tweede correctie is bindend. De door u ingestuurde werken worden niet geretourneerd. Ze worden na de prijsuitreiking vernietigd.

Eindronde Olympiade

De resultaten van de Voorronde worden op 15 april bekendgemaakt aan de scholen van de eindrondedeelnemers. Op 15 april wordt ook de lijst met eindrondekandidaten gepubliceerd op de website van de Aardrijkskunde-Olympiade (www.aardrijkskunde-olympiade.nl).

Hebt u op 19 april geen bericht ontvangen, dan is geen van uw kandidaten tot de Eindronde van de Olympiade doorgedrongen.

De Eindronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2013 wordt gehouden op 5, 6 en 7 juni aanstaande in de Hogeschool Saxion in Enschede. De deelnemers aan de Olympiade, hun docenten en de schoolleiding ontvangen hierover informatie op school (medio mei 2013).

Indien u naar aanleiding van de voorrondetoets of de Olympiade Aardrijkskunde nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met:

SLO, Frederik Oorschot, telefoonnummer: 053 4840254, email: f.oorschot@slo.nl.

Wij wensen uw kandidaten veel succes!

Correctievoorschrift Voorrunde Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2013

Aanwijzingen voor de docent/corrector

Algemene regels

- 1 De docent/corrector is verplicht het scoringsvoorschrift voor de scoring van de Voorrunde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade toe te passen.
- 2 De docent/corrector doet een scorevoorstel. De correctiecommissie bepaalt de eindscore.
- 3 De correctiecommissie van de Olympiade bepaalt de rangorde van de beste 15 kandidaten.
- 4 De uitslagen van Voorrunde en Eindronde zijn bindend. Deelname aan de Olympiade impliceert aanvaarding van deze condities.

Scoringsregels

- 1 De docent/corrector vermeldt de scores per (deel)vraag in de kantlijn van het werk. De totaalscore van iedere kandidaat wordt op een aparte lijst vermeld.
- 2 Bij de scoring van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen hele punten geoorloofd. Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.
- 3 Een volledig juiste beantwoording van een vraag levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.
- 4 Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 57 scorepunten toegekend worden.
- 5 Indien een gegeven antwoord niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.
- 6 Bij de 'uitlegvragen' wordt gelet op de volledigheid van de uitleg. Bij een volledige uitleg moet meestal een oorzaak en een gevolg daarvan worden gegeven. Voor zo'n volledige uitleg zijn meestal 2 scorepunten te verdienen. Voor een uitleg die gedeeltelijk juist is, kan de beoordelaar een deelscore toekennen. Bij 'beredeneer-' of 'beschrijf vragen' moet het antwoord vaak bestaan uit een aantal stappen. Het aantal stappen correspondeert met het aantal te behalen scorepunten.
- 7 Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 8 Indien een kandidaat bij een opsomming meer antwoorden geeft dan er expliciet gevraagd worden, dan komen alleen de eerst gegeven antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
- 9 Bij sommige vragen moet er eerst een keuze gemaakt worden die vervolgens toegelicht/beargumenteerd moet worden. Vaak wordt er dan voor deze keuze geen score toegekend, maar wel voor een juiste/passende toelichting/argumentatie.

N.B.

Het verdient aanbeveling het scoren van het werk per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van werken enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelingseffecten tegen te gaan.

Beoordeling

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave A 'Landgrabbing'

1 maximumscore 3

Uit de beschrijving moet blijken dat bij 'landgrabbing' (landroof)

- grond aan de lokale (boeren)bevolking wordt onttrokken 1
- door (internationale) ondernemingen uit het buitenland 1
- om er plantages te starten / landbouwproducten te produceren voor het buitenland / te voorzien in de grote behoefte aan landbouwproducten in de semiperiferie en/of het centrum 1

2 maximumscore 2

Een juiste argumentatie is:

- In de koloniale tijd leverden gebieden in Afrika grondstoffen/landbouwproducten aan het moederland / het centrum 1
- en via 'landgrabbing' leveren Afrikaanse landen deze producten ook aan het centrum / de semiperiferie 1

3 maximumscore 3

Juiste ontwikkelingen op mondiale schaal zijn:

- de toename van de wereldbevolking;
- de toename van de (mondiale) welvaart / vraag naar landbouwproducten;
- de toename van het gebruik van biobrandstoffen.

per juiste ontwikkeling 1

4 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- (bedrijven uit) landen uit het centrum / de semiperiferie grond opkopen in perifere landen om te produceren voor de eigen markten, 1
- waardoor de perifere landen te maken krijgen met de negatieve effecten hiervan 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave B Verschillende stemmen in Bolivia

1	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • In Bolivia is, in tegenstelling tot de meeste andere Zuid-Amerikaanse landen, een groot deel van de bevolking indiaan. • kaart 186B (54e druk: 205B) 	<p>1</p> <p>1</p>
2	maximumscore 2	
	Uit de beschrijving moet blijken dat <ul style="list-style-type: none"> • in het westen vooral voor de grondwetswijziging is gestemd en in het oosten vooral tegen de grondwetswijziging is gestemd • de inheemse/indiaanse bevolking profiteert van de grondwetswijziging, terwijl de blanke bevolking in het oosten door de grondwetswijziging het beheer van de olie- en gasvoorraden wordt ontnomen 	<p>1</p> <p>1</p>
3	maximumscore 2	
	Uit de redenering moet blijken dat <ul style="list-style-type: none"> • het gaswingebied voor een groot deel in een gebied ligt waar tegen de grondwetswijziging is gestemd / veel tegenstanders van de grondwetswijziging wonen • waardoor de bevolking zich (samen met andere gebieden) tegen de president zal gaan verzetten / meer zal gaan streven naar autonomie 	<p>1</p> <p>1</p>
4	maximumscore 2	
	De juiste redenen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Bolivia verloor met de provincie Antofagasta ook de toegang tot de oceaan / Bolivia werd door het verlies van de provincie Antofagasta een 'landlocked' country / Bolivia verloor de enige havenstad Antofagasta. – De provincie Antofagasta bevat grote voorraden delfstoffen (met name koper en salpeter). <p>per juiste reden</p>	<p>1</p>
5	maximumscore 2	
	Uit de redenering moet blijken dat <ul style="list-style-type: none"> • de snelweg (voor een deel) het leefgebied van de inheemse bevolking zal doorkruisen • en Morales zelf van inheemse komaf is (hij benadeelt hiermee dus zijn eigen achterban) 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
6	maximumscore 2	
	Uit de redenering moet blijken dat	
	• Brazilië een snel groeiende economie heeft / een opkomend land is	1
	• dat veel behoefte heeft aan natuurlijke hulpbronnen (onder andere uit Bolivia) / dat via Bolivia en Chili of Peru een toegang zoekt tot de Grote Oceaan	1
7	maximumscore 2	
	Uit het antwoord moet blijken dat	
	• in Zimbabwe met de onteigening heel veel (agrarische) kennis verloren ging	1
	• Morales er voor zou moeten waken dat een overhaaste omwenteling ook in Bolivia tot een verlies aan kennis zou kunnen leiden	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave C Zout in de ondergrond van Nederland

1	maximumscore 1 Sedimentgesteenten / afzettinggesteenten	
2	maximumscore 2 Uit de beschrijving moet blijken dat het steenzout is ontstaan doordat	
	• water uit een zee of meer verdampt	1
	• waarbij het in het water opgeloste zout neerslaat	1
3	maximumscore 2 Uit de redenering moet blijken dat	
	• een zoutlaag alleen kan ontstaan in een aride-/woestijnklimaat, terwijl Nederland nu een gematigd klimaat kent / op gematigde breedte ligt	1
	• en dat Nederland dus vele miljoenen jaren geleden wel op een geografische breedte moet hebben gelegen waar woestijnklimaten voorkomen	1
4	maximumscore 2 Uit de uitleg moet blijken dat	
	• erosie en verweering zorgen ervoor dat gesteenten worden afgebroken / opgelost in water,	1
	• waardoor mineralen / zouten die zich in gesteenten bevinden in het oppervlaktewater terecht komen	1
5	maximumscore 1 A - B - C	
6	maximumscore 3	
	• (aard)gas	1
	Uit de beschrijving moet blijken dat	
	• het aardgas vanuit diepere lagen richting het oppervlak beweegt	1
	• en (op enkele plaatsen) door de ondoorlatende laag steenzout werd tegengehouden / ingevangen	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave D Grensgeschillen van Japan

1 maximumscore 2	Uit de beschrijving moet blijken dat	
	<ul style="list-style-type: none"> er een oceanische plaat (aan de oostzijde) wegduikt onder een andere plaat, 	1
	<ul style="list-style-type: none"> waarbij magmastromen ontstaan richting het aardoppervlak, die daar zorgen voor een boog van (vulkanische) eilanden 	1
2 maximumscore 2	Uit de uitleg moet blijken dat	
	<ul style="list-style-type: none"> de Kurilen de toegang vormen tot de (ijsvrije) Zee van Ochotsk 	1
	<ul style="list-style-type: none"> waardoor het land dat de Kurilen beheert de toegang tot deze zee kan controleren / waardoor Rusland via deze zee bevoorrad kan worden 	1
3 maximumscore 1	201D (53e druk: 231D)	
4 maximumscore 2	Juiste redenen zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> China heeft veel behoefte aan brandstoffen voor de groeiende economie (economische dimensie). China kan Japan uitdagen als het leidende land in Oost-Azië / China kan de aanspraak gebruiken om de aandacht af te leiden van binnenlandse problemen (politieke dimensie). 	
	per juiste reden	1
5 maximumscore 2	Uit de redenering moet blijken dat	
	<ul style="list-style-type: none"> niet alleen de eilanden, maar ook de bijbehorende EEZ aan het land toe behoren dat de eilanden bezit 	1
	<ul style="list-style-type: none"> en zich in deze EEZ waardevolle hulpbronnen kunnen bevinden 	1
6 maximumscore 1	Uit het antwoord moet blijken dat de Kurilen (en de bijbehorende EEZ) tot Japan behoren, terwijl deze eilanden (en de bijbehorende EEZ) volgens de atlas bij Rusland horen.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave E Drinkwater in Nederland

1	maximumscore 2 Juiste redenen zijn: – In de daar aanwezige (zee)klei stroomt water nauwelijks / niet (waardoor waterwinning onmogelijk is). – Er is in deze gebieden veel risico op verzilting bij grondwaterwinning.	
	per juiste reden	1
2	maximumscore 2 Een voorbeeld van een gebied met relatief goedkoop drinkwater is • Drenthe / Groningen • Daar kunnen waterwinbedrijven winnen uit grondwater en in het verzorgingsgebied wonen relatief weinig inwoners. Een voorbeeld van een gebied met relatief duur drinkwater is • Noord-Holland / het noordelijk deel van Zuid-Holland • De waterwinbedrijven kunnen hier niet winnen uit grondwater en in het verzorgingsgebied wonen relatief veel inwoners.	1 1 1 1
3	maximumscore 2 Uit de uitleg moet blijken dat • door het winnen van grondwater de grondwaterstand in de duinen daalde / de duinvalleien verdroogden • door het winnen van grondwater de (verdroogde) duinen konden verstuiven	1 1
4	maximumscore 3 Uit de beschrijving moet blijken dat • oppervlaktewater / rivierwater wordt geïnfiltreerd in de duinen, • waarna het water door het duinzand wordt gefilterd • en op diepte weer wordt opgepompt als schoon drinkwater	1 1 1
5	maximumscore 2 Uit de redenering moet blijken dat • in de zomer (langere) periodes met lage waterstanden in de rivieren worden verwacht, • waardoor de relatieve vervuiling van het rivierwater dus toeneemt	1 1
6	maximumscore 1 in de vorm van spaarbekkens	

Scoreformulier Voorrondetoets Aardrijkskunde Olympiade 2013

Naam school

Postadres

Postcode en plaats

Telefoon school

Naam docent(e)

Telefoon privé

De toets is afgenomen op maart 2013 van tot uur.

	Naam leerling	(Totaal)score in punten
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

Bij meer dan 15 kandidaten kunt u dit formulier kopiëren en doornummeren.

Datum Handtekening.....

